

16. aastatüht

Arst number 20 top.

Meie Mats

Nr. 137.

Laupäeval, 1. (14.) aprillil 1917.

Nr. 137.

HÄID ÜLESTÕUSMISE PÜHI AUST. LUGEJATELE JA KAASTÖÖLISTELE

SOOWIWAD

MEIE MATSI TOIMETUS JA WÄLJAANDJA

Ülestõusmise pühad.

Rõõd ootavad Ülestõusmise pühi, walgusepühi — mälestuseks, et kord taewane walgus maa peal paistnud, et kord Jumala poeg maa peal elanud, kes inimestele wabadusest, armastusest rääkis, kes pimedatele nägemist, wangidele lahtilaskmist kuulutas ja näljaseid söötis . . .

Uga nad löid ta risti! . . .

Nad löiwad ta risti, et ta inimese wägiwaldja inimese üle hukka mõistis, et ta rikastele hukatust ja rõhututele pääsmist kuulutas. Selle ilma wägewad tahtsid jumaliku tõe maha suruda . . .

Kuid — ta tõusis üles!

Waematute ja koormatute siidames sündis ta uueste. Sõna sai lihaks. See oli sõna, mis wabadusest, armastusest, sarnadusest rääkis.

„Tulge minu juure kõil, kes waematud ja koormatud olete!“ Ja nad tulewad . . . Waadake, tudas muredest muljutud, kortsunud palged tuisatawad, kuidas wäsinud tuhmides piiskudes midagi särama lööb . . . raputatakse ahelaid, müürid wabisevad.

Sõna on lihaks saanud, ta mõistab wale ja wägiwõlla hukka. Raf kirjatundjad ja wariseerid kõnelede, et inimesed peawad olema jagatud rikasteks ja waesteks, rõhututeks ja rõhujateks, töötajateks ja pidustajateks . . .

Raf' nad waletada! — Sõna jääb mõitmataks. Sõnda-

meest siidamesse lendab ta — ahelad ei löida teda, wangi-koja müürid ei mata teda, ega lohuta timuka kirwes.

Nad mäletawad minewikku, kartiwad tulewikku, et tõe wõidab.

Ta tuli!

Kas näete, kuis särab ta igalthe palgel ja filmis!

Ta tuli — tuli sõjameeste juure, tuli kofakategi juure, tuli sinna, kus kõmawad wafara hoobid, kus lumab lumaw metall ja sädemeid pillub wafara löötide all! Ta tuli — sinna, kus masinate mürin, kus hiiglarataste ragin.

Ta tuli! Tuli igalepoole.

Ja mõitis teid Herodesed, Pilatused, wariseerid ja kirjatundjad!

Nad pühitsewad walgusepühi talwel, kui surmauni elu ahelatega oli sidunud.

Nüüd pühitseme aga meie! Nüüd — kus looduski end kõidikutest on wabastanud, nüüd — kus pungad puhkel . . .

Nüüd on meie püha!

Sest meie teame, et nüüd kaob wägiwald ja ülekohtus kaowad patud ja kuriteod, kaowad nälg ja puudus, ning inimest ühendab wendluse tunne! Nüüd on waematutele ja koormatutele elukewade, nüüd pühitseme meie lõputa pühi!

Wold. Jürisson.

Märtsil 1917.

Ta tuli! . . .

Ta tuli, ta tuli — me peastija,
suur ilmarõõtja ja lunastaja!
See Messias, keda on oodatud,
kes purustab orjade kõidikut.

Ta surmas talwe nii palase
ja kinkis meil õitsewa kewade.
Ta rahwasõob needimisest wabastas
ja nutjate pisarad kuiwatas.

Nüüd tõe ja õiguse päikene
on süttinud särama wõimsaste!
Ta tuli! Sest ruttame aegaste
ja teed tal walmistame rõemsaste!

1917.

W. Jürisson.

J. Teterini ülesvõte.

Esimene vabaduspäeva Tallinnas, 10. märtsil 1917.

Elgi 8 wersta pikkune rongikäik liigub lehvivate lippudega ja Marsellaise helide saatel Juudi furnuaiaist mööda, Rahumäele.

Muist teemant.

Fr. Billeri roman Norraft. (Järg 6)

"Minult üks küsimine veel," ütlesin ma; "on sul midagi selle vastu, et ma sinu loo ka oma naisele ära jutustan?"

"Ei, oke vastuotsa: ma tahtsin sind just paluda, seda naisele kõigile jutustada, niipea kui lõpule jõuame. Mina loodan abi ka temalt; sest ehitärs on ta väga tark naine ja

teifels on naistel paljudes asjades peenem tunne, instinkt või kudas ja seda tahad nimetada, kui meil, meestel."

"Siis teen ma sulle järgmise ettepaneku: Meie ei sõida täna õhtul mitte ära, vaid ma seletan Klaarale kõik ära, mis ja mulle jutustasid; siis loeme meie Klaaraga üheskoos ajalehe sõnumi läbi ja räägime sellejärele jälle sinuga."

"Ma mõtan su ettepaneku rõemuga vastu," vastas Mont wihwitades; "tohtisin ma teilt aga sõbralikku abi paluda, siis oleks see, et ajalehesõnumi minu juuresolekul ette loeksite. Muidugi olen ma seda ise lugenud, mitte üks kord, vaid

kümme korda, kuid tagajärjeta; aga nüüd olen ma enesele pähe võtnud, et mulle, võib olla, hea mõte tuleb, kui ma kellegi teise suust selle teate ettelugemist kuulen."

"Jah, heameelega!" hüüdsin mina. "Mina tõotan sulle meie kahe nimel, et sinu soov täide peab minema. Sina päästsid lord Klaara õnne, ja ma ei tea, mis suurem — tema igatsus sinu lugu kuulda — sest seda teab ta juba ammu, et sul oma lugu on — või tema soov, sind õnnelikult inimeseks teha!"

Mont naeratas; kuid see polnud lootuskriis naeratus. Aga ta pigistas soojalt minu kätt ja küsis, kas Klaara ja mina teda lähemal päevil vaatama tuleme, niipea kui ma Klaarale õit olen teada annud.

"Bististe soovisid ja parem, et mina teie juure tuleksin," rääkis Mont edasi; "kuid see on minu arust otstarbetu. Aga see on äriast ja sellepärast parem, kui see minu toas sünnib."

"Siis oleme homme siin," vastasin ma ruttu ja siis lahkusime sets õhtuks või digemine öösets, sest kell oli ju pool kaks, kui ma koju jõudsin.

Mul oli sel päeval palju teha olnud ja põnev huvi, millega ma Monti teateid kuulanud, oli mu väsimuks teinud. Igatsesin nii ruttu kui võimalik magama heita.

Kuid asi läts teisiti.

Kui koju jõudsin, oli Klaara veel üleval ja ootas mind. Ma teatasin talle kergeste, et talle järgmisel päeval Montist ihe loo räägin, loo, mille järke ühestoos tahame lugeda.

Roh, tudas see asi siis edasi läts, ei mäleta ma enam; aga kindel on, et kell juba üle nelja oli, kui magama sain, ja siis oli Klaara õit kuulnud, mis lugeja Monti loost teab.

"Oh, kerge on ette näha, mis suguse lõpu lugu saab! Siin on inglane ostab muidugi nii sisse seada, et Sigrid Friti tahtluse alla langeb, see tähendab — onu teemandi warguse tahtluse alla —"

Need olid viimased sõnad, mis ma Klaara suust kuulsin, enne kui unejumal mind hõlma võttis.

"Jah, siin on nurjatu käsi tegew. Klaaral on õigus, et siin inglane äraandja oja etendab," mõtlesin ma viimase jõupingutusega, enne kui mu meeled täieste udusse uppusid.

* * *

Järgmisel päeval istusime kõik kolm Monti kirjutustoas. "Ei maffa aega kaotada," ütles Klaara, ruttu teenõu ja koogitorvi kõrwale panes. "Urge unustage, Mont, et nüüd oiad wahetatud on. Kord aitasite mind, nüüd mina teid. Nüüd on teile nõu ja abi vaja, kuna Fredrik ja mina detektiivid oleme. Hea küll, asi pidi wannutatud meeste kohtus harutusele tulema, nagu Fredrik jutustas. Siin on ajalehe wäljalõige — Fredrik lugegu see waljuste ette — eks? Roh, Fredrik, alga!"

Kümnes peatükk.

Wannutatud meeste kohtus.

"Hommikuleht" kirjutas omas numris 2. juunil 1898 pealtkirja all: "Must kilpkonn wannutatud meeste kohtu ees" järgmiselt:

"Et kohtusaal täna tungil täis oli ja paljud ufse tagasi pidiwad tagasi minema, sest et saalis enam kohta polnud, oli oodata. Teemandiwargust "wana Friti" juures — lugeja wabandagu, et seda perefonnalist laadi nimetust tarwitame — on ju wiimastel nädalatel ajalehtedes wäga täielikult kirjeldatud. Küll ei paistnud see asi mitte iseäranis keeruline ja raske olewat, olgugi, et teati, et kaebtusealune oma tunnistuse tagasi võtnud — selleks oliwad süütunnistused liig selged — aga warastatud asi oli wäga iseäralik ja nii suure wäärtusega ning ifitud, kes ette pidiwad tulema, nii tuntud ja niisugusel seltskondisel järjel, et ju ette teada oli, et ruum kõiki kuulamisepimulisi mahutada ei suuda. Oleks aga publikum aimanud, mis suguse ootamata käigu asi harutuse puhul wõttis, termes Christianias ei oleks inimest leidunud, kes ei oleks tahtnud saalis wiibida.

Kuid anname oma kirjasaatjate sõna:

... "Ei olnud ime, et kohtusaal Kristjani uulitsal wi-

mase platsini täis oli. Kas wõis mõelda midagi kurbemat ja huwitawamat, kui ilus, furnufohwatu noor neiu süütpingis ja tema kõrwal ta kaitsja, noor, elaw, pruunide silmadega ja osawa teelege adwokat, aastate poolest alles noor, aga meie wäikeses ringis juba tubli kaitsjana tuntud?

Waadake wannutatud meeste tõkiseid nägusi? Enam jagu nendest waatab nagu kohmetult ringi — neile on kohtumõistja oja, mida nad etendawad, alles wõeras! Kui heameelega lastakse pilku sellewastu puhata kohtunikkude järele mõtlewatel nägudel, iseäranis aga presidendi anwäärilise tuju peal! Jah, kui presidendi ifit ja etteaste midagi mõju awaldawad, et õigus õiguseks jääks, siis tunti seda presidert Steini all wististe; selle eest wäistutas see tugew kindlus, mis iga tema sõna ja liigutust karakteriseerib, tema tark, kena nägu ja kiire, teraw pilk.

Ja wiimaks, tunnistajate keskel meie Nabobi, wana Friti, tuttaw tuju, ja tema kõrwal tema kaunis wenna-tütar!

Seal on weel noor politseinik Mont, praegu defektiivpo- litsei ühem, linnas igalpool tuntud ja lugupeetud mees, selle julgust ja tarkust igamees ju küllalt on wõinud imes- tada.

Mustawerd, suurtsugu wäljanägemisega mees preili Friti kõrwal peab inglane Howell olema, kes, nagu kõik teame, jaatuse imelitu tahte järele sunnitud on kaebtusealuse wastu üht kõige imelikumat tunnistust andma, mis kohtu ees iial antud. Inglisele ei näita ta tunnistaja kohused meeldimat. Nagu räägitakse, olla ta tahtnud tunnistust andmata jätta, kuid tagajärjeta. Ei olegi ta lõbus tõe niisugust tunnistust anda, mis kaebtusealusele paha toob. Kuid olgu — mina ei soowi lugejaga lobada, waid tahan tale kohtulugu kirjendada:

Nii fits! Üli on teada antud; prokurör ja kaitsja on oma kõnelemiseõigust tarwitunud; kohus on koos ja asub oma kohal. Eesistuja loeb süüdistuse- akti ette ja paneb kaebtusealusele ka harilikud küsimised nime, wanadust jne. kohta ette.

Kaebtusealune ei waata üleski, wastab aga õige walfelt. Siis järgneb küsimine, kas ta enda süüdiatuse tunnistab. Kaebtusealuse wastus on see lord nii walfine, et eesistuja tema poole tumardab ja teda palub waljumine wastata. Saalis walfitseb niisugune walfus, et ka tajane wastus selgeste igalepoole ära kostab:

"Ei!"

Kas oli publikum midagi muud oodanud?

Wõib olla — aga wõib olla ka mitte.

Nüüd pöörab president tõkise manitsusega wannutatud meeste poole, et nad kõik läbitäimise wäljse ilmaga lõpetat- sid, kuni asi harutatud, ja kutsub neid wannet andma:

"Tõotage ja wanduge jne., jne."

Wanne on antud. Wannutatud mehed on peamehe wa- linud ja prokurörile antakse sõna:

Kuritegu, mis ta sel puhul ameti poolest süüdistuse alla pidawat andma, ei olla mitte wäga keerulise ifeloomuga kü- simise poolest, tudas wõi kelle poolt ta korda saadatud. Pi- suti teine olla ta motiwide ja kaasasõjawate asjaolude poolest ja tema pidawat tunnistama, et seal mõni asi alles tume olla. Ebaharilik asi, suure wäärtusega asi, mis nüüd pre- sidendi laual seiswat, olla 10. mail herra Bartholomäus Fritist, kes ka ife tunnistajana siin wiibimat, ära warasta- tud. Wargusest antud kohe politseile teada ja see saanud warastatud asja kohe kätte, kuid mitte üfki seda; ta saanud ka teateid, tudas wargus toime pandud ja kuhu warasta- tud asi wiidud. Nüüd olla temal wõimalik ka selgets teha, mis ajal wargus toime pandud ja et kaebtusealune warguse puhul lukustamata ruumis käinud, kus warastatud asi seis- nud. Ühtlasi olnud kaebtusealusel selfamal päewal juhus ihe rikka mehe suust kuulda, mis warastatud asi makswat ja et see ritas mees walmis olla tema eest seda maksma. Nii fits teadnud waras juba enne wargust asja wäärtust ja ka seda, et see wäärus hõlplaste kättefaadaw oli.

Wiimaks olla tal tõendused, et teemant tõeste weel self- samal päewal eespool tähendatud mehele ära müüdüd. Nii laugelt olla tõendused kaebtusealuse siin kohta kõik täielikud ja tema tunnistuse tagasiwõtmise ei tähendawat midagi;

Silitunnistus on kindel, weel kindlam kui kaebtusealuse enese illestunnistus. Selgimata olla ainult weel, kuhu raha jäänud, mis teemandi eest saadud. Kui ka kurjategija teo lähemad motiivid. Võib olla, ehk andwad tunnistajate tunnistused selle kohta lähemaid selgitusi; kui mitte, siis pidawat ta kaebtusealusele seaduses ettenähtud kõige wäliemat karistust nõudma. Sellepärast paluwat ta presidenti, kaebtusealusele tungimast ette panna, et ta siliu üle tunnistaks. Ei andwat kaebtusealune ka siis lähemaid seletusi, siis tegewat ta sellega ainult enesele ja õigusele kahju.

Kui prokurör istet wõttis, walitses saakis nii suur wäikus, et ndela kullumiski oleks kuulda wõidud, nagu rahwasu pajatab.

President tõuseb üles ja pöörab noore neiu poole. Rahulikult, tagasihoidlikult juhib ta tema tähelepanekut selle peale, et igalhel õigus olla seda teha, mis ise tahab, see tähendab: rääkida wõi waitida, ja et teda keegi tunnistama ei sunni. Kuid ta arwawat oma kohuseks temale ütelda, et see tema oma huwi mitte enam ei ole, kui ta weel waitib. Olla ta ilmsüüta, mida tema, president, ikka weel lootwat, siis annaks ta seletused selle ilmsüütuse kohta lähemaid teateid, ja kui ta süüdlane olla, siis andwat ta seletused kohule põhjust pehmendawaid põhjust arwesse wõtta.

Ei olnud saakis filmi, mis waese neiu peal poseks wiibinud; aga neiu nägu oli kui marmorist: huuled kinni, silmad maas.

Kaitsja kumardab tema kohale ja fofistab tale midagi kõwa.

Kuid neiu ei waata üles; pea nõrk wajumine on ainus wastus.

"Ma pean paluma," wõtab kaitsja sõna, "et teda mitte enam kõnelema ei sunnitaks. Temal on nõu mitte midagi ütelda ja ma tean, et see nõu nõrkemata on. Kas see nõu wõi õigus tarkus on wõi rumalus, kas ta minu nõusolemisel wõi selle wastu tehtud, see ei puutu siia, waid mina ütlen ainult niipalju, et temale ettepanud küsimused asja harutamist ainult wenitada wõiwad, muud midagi."

Waewalt oli kaitsja istet wõtnud, kui saakis waitine kõnelõmin läbi kajos; see oli peaaegu kõigi koosolijate tunnete awalbus: hirm ja kaebtusealune enesele kahju teha wõiks, imestus tema kangekaelsuse üle, laitus, imestus ta häbemotuse üle, kiitus, illatus.

Nüüd tulewad tõendused. Meie ei taha lugejat kõigi tunnistuste illeslugemisega wäsitada. Wälalehe on selle üle juba õige täielikud teated toonud, mis "villa Ballarotis" wargusepüewal sündis. Ültab, kui ütleme, et kõik tunnistajad seda kinnitawad, mis lugejad juba teawad.

Oli näha, nagu saaks ta kaitsese oma raskest seisukorraft aru, seda ahelat purustada. Kõll kaitsus ta wõimalust tõenäoliselt teha, et keegi wõeras isik tella 5-1/8 ajal wõis villa aeda kisse tulla; aga seegi katse läks luhta aedniku kindla tõenduse wastu, et aiawaraw kõik see aeg latus olnud, ja herra Monti seletuse wastu, kes aia üle waadanud.

Õnnelikum oli kaitsja, kui ta kaebtusealuse minemiku laitmatusse kohta tõendusi tõi. Jseäranis kiitwast rääkisid herra Frikk ja tema wennaatütar neiuist. Ja suurt liikumist sünnitas see, kui preili Frikk kaitsja küsimise peale seletas:

"Eweline käes olid kõik minu ehteasjad ja wäärtused mitu aastat hoida — tänu onule, on mul neid asju enam kui tarwis — ja temal oleks kerge ast olnud mõnda neist omale wõtta, ilma et mina seda oleksin aimanud. Kui ta ainult oleks ütelnud, et ast ära kadus . . . Ei! Tema on aus neiu! . . . Ta ei ole minu onu teemandit mitte warastanud, selle peale olen ma kindel, kuigi paiste tema wastu räägib!"

Walitses suur liikumine, kui herra Howell ette tutsuti. Jgaüks teadis, kudas see mees oli asjasse segatud.

Howell küsis kõigepealt presidentilt, kas ta tunnistust ei wõiks andmata jätta.

President palus ütelda, mis ta loowi põhjused oleksid.

Nüüd wastas Howell, tema pidawat ennast gentlemaniis, nagu seda ta kodumaal kutsutawat, ja mitte poliitseinuusturiks. Ta olla kogemata selle asja leerdu sattunud ja

P. N. Mitjukow.

Wälisminister.

Kadettide erakonna peajuht riigiwolikogus. Sündinud 1859. a. Oli Moskwa ilikoolis eradoisendiks ja teaduseasime poolest Wene ajaloo magister. 1895. a. saadeti ta Moskwa wälja Krasani, kaks aastat hiljem tutsuti Sofia ilikooli peale, kuid saadeti ka sealt Wene walitsuse pealetaimisel ära. Ta on palju Balkanitel reisinud, Amerikos ja Inglismaal wiibinud. 1901. a. wõeti ta ilikõpilaste koosolekul wangi ja peeti 6 knud kinni. 1905. a. oli ta "wabaastamise liidu" asutaja ja asutas kadettide erakonna.

Pealinna poolt waliti ta 1. riigiwolikogusse, 2. riigiwolikogu walimiste ajaks anti ta kohtu alla, sest et ajalehe "Waba rahwas" toimetaja oli. 3. ja 4. riigiwolikogusse pääses ta aga ilkagi.

see ei meeldiwat tale. Ta olla politseile juba kõik tunnistanud ja uskuwat, et sellest nüüd juba kõik olemat. —

President wastas, et kohus teda neil põhjustel mitte ei wõiwat tunnistajakohustest wabastada. Kohus pidawat ta tundmustest lugu, aga et mingisugust seaduslist põhjust ei olla, siis pidawat kohus ta tunnistust ilkagi nõudma.

Howell, kes wäga hästi Norra keelt räägib, andis nüüd selae, lähikse illewaate, kudas ta kaebtusealust oli juhtunud just teo juures päewapildiks wõtma. Ka selle loo on ajalehed juba toonud, nii et ma lühidalt wõin teatada. Teatan illekuulamisest ainult järgmisel:

Prokurör: "Mis tegite platega, kui pildi üles olite wõtnud?"

Tunnistaja: "Käisin koha oma turppa, wõtsin plate apacadist wälja ja wiisin nad kõik päewapildniku juure, kes neid pidi präparerima. Teel wafjalisse käisin ma seal."

Prokurör: "Teie tõendate siis, et siin seiswat kaebtusealust pildistafte — muidugi ilma ta teadmata. Kas teate kindlaste, et see kaebtusealune on?"

Tunnistaja: "Jgaüks, kes kaebtusealust mõne korra näinud, wõib ära tunda, et tema pildi peal kujutatud isik on."

Prokurör (wõtab presidenti lauast ilhe asja): "Kas on see teie pilt, mis politseile andsite?"

Tunnistaja (wõtab pildi ja silmitseb seda): "Jah, see sama."

A. F. Kerensti.

Rohhtuminister.

Rõige noorem ministritest — sündis 1881. a. Pealinna wannutatud advokat. Waliti 4. riigimolifogusse Soratowi kubermangu poolt. Eõberatondlaste tähtsam tõnepidaja ja esimees.

Kuulsats sai ta politikajüüdlasi kaitstes, ta meil Tallinnas.

Prokurör lõpetab ja advokat algab:

„Teie olete nüüd kindel, et seekord kaebusealuse üles wõtsite, wõttes uskuste üleswõetawa aga kellegi teise olewat, nimelt preili Friti? Eks ole?“

Tunnistaja: „Jah, aga ma usun, et selle kohta juba küllalt selgeste olen rääkinud.“

Raitsja: „Aga ma ei saa aru, kuidas teie seda nüüd nii kindlaste teate, et see pilt minu kaitsealust kujutab, kuna teie kedagi teist oma ees olewat uskuste, kui pildi üles wõtsite. Mis on selle põhjus?“

Tunnistaja: „Nagu ma juba ennemalt tähendasin, oli mul rutt; ma pidin ruttu lahkuma, enne kui ta ümber pööras, sest nagu öeldud, see oli minu poolt nali. Peale selle uskusin ma preili Friti jalki ära tundwat, sest tema kandis niisugust nõõridega põimitud jalki. Kuid pärast kuulsin ma, et preili selle jalki sel päewal juba oma toaneitile oli kinkinud, ja kui ma pilti põhjalikult waatasin, olin oma asja peale kindel.“

Raitsja: „See küll! Kas olete ka kindel, et teile siin näidatud pilt seesama on, mis sel korral üles wõtsite? Plate oli ju mitu päewa teiste käes.“

Noor inglane näis selle ülekuulamise puhul pisut kärfitus saawat:

„Kui platet päewapiltniku juures ei wõltsitud,“ hüüab ta ruttu, „siis on see seesama pilt, mis sel päewal muuseumis üles wõtsin. Ja on ta wõltsitud wõi mitte, ma näen

sebasama isikut sin praegu samas seisus ja samas toas oma ees — teised otustagu, kas see tõenäoline on.“

Howell wõtab weel lordi pildi, filmitseb seda terawaste ja annab selle siis prokurörile tagasi.

„Tahhin ainult näidata,“ tähendab kaitseja rahulikult, „et ifegi teie lord isiku juures, kes herra Friti kapi ees seisib, kahewahel olite. Nüüd on mul teile weel paar küsimist ette panna: „Mis oli kell, kui pildi üles wõtsite?“

Tunnistaja: „Umbes kuus.“

Raitsja: „Kas ei wõinud kell ka 1/7 olla?“

Tunnistaja: „Usna karwapealselt ma seda ei wõi ütelda; ma ei pannud seda nii selgeste tähele. Kui pilt üles wõetud, läksin tuppa ja olin seal weel weidi aega, enne kui ära reifisin. Kui see sündis, oli kell umbes seitse. Sellest järeldan, et pildi kell 6 üles wõtsin.“

Raitsja: „Kas ei wõinud kell mitte pisut enam kui pool 7 olla?“

Tunnistaja: „Ei! Ma wõin kaunis kindlaste ütelda, et ta mitte üle poole seitseme ei olnud.“

Raitsja: „Kas nägite, et üleswõetawal teemant käes oli? Pildi peal warjab seda õla.“

Tunnistaja: „Kui ma teda esiti nägin, hoibis ta teemanti käes — ma olen kindel, et see teemant oli — pisut kõrgemal, nii et seda wõisin näha; pärast wajus ta käewars madalamale ja selles seisus wõtsin ma ta üles.“

Raitsja jääb rahule.

Nüüd kutsutakse päewapiltnik Rodin tunnistajana ette. Ta teeb presidendile ja kohtule kumarduse ja kõik formaliteetid wõetate tarwitusele; selle järele wastab ta prokuröri küsimiste peale ruttu ja kindlaste.

Prokurör: „Kas on teile see päewapilt tutaw? Ja kas on see waremalt teie käes olnud?“

Tunnistaja: „Jah, selle plate tõi mulle 10. mai õhtul kella 7—8 wahel herra Howell mitme teise plate seitse walmis teha.“

Prokurör: „Ja teie olete kindel, et see pilt sebasama kujutab, mis platel seisib?“

Tunnistaja (naeratades): „Päewapilt ei waleta, herra prokurör. Ifegi kui oleksin tahtnud, ei oleks ma midagi muud paberile saanud nõiduda, kui seda, mis üleswõtmise filmipilgul aparadis oli.“

Prokurör on walmis ja temale järgneb advokat oma küsimistega.

Raitsja: „Kas olete kindel, et see päewapilt seesama on, mis mõne nädala eest herra Howellile walmis tegite? See pilt ei olnud ju wahetajal enam teie käes.“

Tunnistaja: „Jah, herra advokat. Nagu ife näha wõite, seisawad minu nimetähed hin tagapool; waadake siin: O. R. 10. 5. H. 10. Siin kõigepealt minu nime algtähed, siis wastuwõtmise kuupäew, siis herra Howelli nimetähed ja wiimaks seerianummer. Nullis, mis ta seekord minu kätte andis, oli 10 platet: siin nummer 10, nii siis wiimane päewapilt, mis ta oli üles wõtnud.“

Raitsja: „Teie ei wõi ometi täitsa kindlaste tõendada, et see seesama pilt on, mis herra Howell teile tõi; töö ajal wõis ju mõni teie abiline herra Howell platet mõne teise toodud platedega ära wahetada. Eks ole, see on wõimalik?“

Tunnistaja: „Ei, herra advokat, mina ife walmistasin herra Howelli pildid; tema nõuab palju aga maksab hästi. Nagu näete, on see pilt wäga selge ja ma usun, et kõik pildid selged on, mis mina teen, peaaft, kui üleswõtja nii osaw on, kui herra Howell.“

Raitsja: „Kas on wõimalik, herra päewapiltnik, esiti üht tuba üles wõtta, siis isikut ja selle järele wiimast esimese pildi peale üle kanda, nii et pilt isikut taas kujutab?“

Saalis oli suur, suur waitus waitusenud; selle küsimise juures läks waitus weel suuremaks, ootuserikkamaks. Igaüks mõistis, mis kaitseja küsimise otstarwe oli, mõistis, et iga tema küsimus haaramine õlekõrre järele oli, et oma kaitsealust aidata; aga kõik tundsiwad ka, kuidas kõik õlekõrre ta käest jälle maha libiseiwad. Nii ka seekord.

Tunnistaja (ilma mõtle mata): „See on wõimalik,“

Meie Matsi järgmine (138.) sõjanummer ilmub 8. aprillil.

herra advokat, aga iga wilunud päewapiltne wastab teile selle peale tohe, et seda seeford mitte pole sündinud."

Noor advokat näeb pettunud wälja; ta teeb liigutuse, nagu pesels ta käsi, ja lasseb tunnistaja minna.

Päewapilt käib ringi, kohtuniklute ja wannutatud meeste keskel, kuna lähem tunnistaja ette kutsutakse. See on noor detektimpolitsei ülem, politseikommissar Mont.

Publitum teretab teda heatahtliku jututõminaga. See mees on oma osawuse läbi osanud rahwa poolehoidmist wõita.

Herra Monti tunnistus on rahulik, selge ja täpipealne, nagu see politseiniku kohane on; kuid ometi kuulawad kõik tema jutustust hingetu põnewusega, jutustust, kudas ta ise detektirina käinud ja enne pole järele jätnud, kui wana Friiki teemandi kätte saanud.

Kui herra Mont jutustuses oma külastäiku wana Zür- genfi juures kirjeldab ja kawaluse peale tähendab, millega ta selle rebase libedale wedas, hakkawad kuulajad käsi platsutama ja bravo karjuma.

On tarwis presidendi terwet autoritetti, et rahu jälle majasse tuleks. Niisugune on publikum, wõi õigemine: niigused oleme meie: eht küll saalis maewalt inimest leidub, kes kaebtusealuse süüdimõistmist soowiks, platsutawad need- samad inimesed ometi käsi, kui kuulawad, kui ruttu wõrd tema ja ta kuriteo ümber kokku tõmbub.

Politseiuülem seletusega rääib kaebtusealusele wiimane lootusetiir kaduma minewat.

Ka kaitsjal pole palju küsimust ette panna. Küll kat- jub ka tema selgets teha, et kaebtusealune ema kodus ja wanatõdramise puhul normalne ei olla olnud, ja selles loo- tuses kuulab ta ka kaebtusealuse ema ja peigmehe, näitleja Fredritseni, üle.

Need istud, eht nad küll kohustatud ei ole midagi tun- nistama, tunnistawad, et neil midagi selle wastu ei ole, siin kõik, mis teawad, ära ütelda. Nad tõendawad kaebu- sealuse sültust ja paluwad, et teda ei ustaks, ka, kui ta ise seda jälle uueste tunnistaks. Temal olla alati närwiline temperament olnud.

Rumbli tunnistaja, ei lobisew eit punase näoga, ega ka pomadiferitud naistekütt, keda linnas mitmesuguste mitte isuratawate lugude poolest küllalt tuntakse, ei awalda head mõju ja kaitsja lõpetab nende ülekuulamise õige ruttu. Näib, nagu saaks kaitsja isegi aru, et niisuguste tunnis- tate abil raste on kaebtusealuse ilmsüütuks selgets teha.

Nagu näete, oleme tunnistajate ülekuulamisest ainult ärsitud osad toonud, sest et kõik asja juba kaunis selgeste teawad; teifels ka sellepärast, et asjale hoopis teine pööre tuli, kui ette oli kawatsetud. Sellelõõ muutus asi ainult eelmänguks, kuna pea waatemäng alles tulemas on.

Sitamaale jõudes peatafin ma ja filmitsefin oma kuu- lajaid.

Klaara kuulab, suu lahti, ja ei näidanud wahepidamist lubawat. Mont istus toa kõige pimedamas nurgas ja oli wait kui sütt.

"Pea ma edasi lugema?" küsifin ma. Wõi lubad mind midagi küsida?"

"Mulle oleks armsam, kui sa kõik ära loeksid," oli Monti wastus, ja ma kuulsin toonist, et ta juures meekeerutuses wiibis.

"Sah, loe edasi ja lasse kuulda, kudas asi läheb," ütles ka Klaara ja katjus üle minu õla lehesse piiluda.

Mina lugesin:

... Tunnistajate ülekuulamine on lõpetatud ja pro- kurör wõtab sõna. Tema kõne on lühike ja selge, tema us- kuwat, sellepoolest ei wõiwat kaht arwamist olla, et tunnis- taja tema tõendusil täieste on kinditanud. Mis kaebtuse- aluse normalisufesse runtub, siis ustawat ka tema, et selle juures kahelda ei wõidawat; arstide tunnistused olla kind- lad ja tõendusjed, mis selle wastu käia, ei olla küllalt põh- jendatud. Sa ei uskuwat ka, et kaitsja kaebtusealuse nor- malisufe kohta kahewahel olla. Et kuriteo tunne ja wastu- tus kaebtusealuse wahel segasels teeb, olla loomulik. Mis puutuwat sellesse, et kaebtusealune oma esimese tunnistuse tagasi wõtnud, siis wõidawat selle üle küll imestada, aga

N. B. Nekrasow.

Seedeminister.

Sündinud 1879. a., lõpetas teede inseneride institudi, elas kaks aastat wäljamaal. Oli Tomski tehnologia institudi professor, kus sildade ehitamise üle ettelugemisi pidas.

Tomski kubermangu poolt waliti 3. ja 4. riigivolikogu saadikuks. Oli kadettide eratonna esimehe abiline, eelarwe komisjoni sekretär, wiimats riigivolikogu esimehe abiline.

Töötas liige komisjonides alles, astus ta riigivolikogus asjalikkude kõnelega enamaste Siberi puuduste ja raudtee küsimuste üle wälja.

tema küll selgeid ja kindlaid tõendusil ei nõrgendawat see sugugi. Kahetseda olla ainult seda, et politseil pole korda läinud raha kätte saada ja sel kombel süüdlase kaasüüdlane karistufeta jääwat. Niisama kahetsemisewäärt olla, et teo motiwisil selgeste leida pole; kuid sellejuures olla peasüü kaebtusealusel enesel, sest et ta waitawat. Igatahes ei wõiwat see asjaolu aga wannutatud meeste kostuse peale, kas kaebtusealune süüdlane wõi süüta on, wähematti mõju awal- dada.

Küüd saab noor advokat sõna.

Sa ei näi efitotsa iteenefega weel selgufele jõudnud olewat, teeb aga siis otjufe.

(Särgneb).

Sõjameeste terwitused.

Kõnemsaid, mitmewärwilisil munadeplisil joomin kõigile tuntud ja tundmata kodumaalastele tulellinist

Aleg. Timm.

Eduard Hammul,
Saawatub.
Lahinguliitli.

Karl Perts,
Sõjaväljal.

Karl Kromann.
Sõjaväljal.

August Perts.
Sõjaväljal.

Karl Lõhmus.
Sõjaväljal.

Nõiaformus.

Momontowi jutule Türgimaalt.

Õõ on waitne ja soe. Tähemiljonid saadavad teemandikiri alla maailma. Nagu mustad warjud poistawad kõrged metsaga kaetud mäed Bosporuse laudalt silma. Kusunud on viimased tuled toredates suvemajades, mis merekit use kallast Buiuf-Depest kuni toreda Stambulini nagu wõõ piirawad. Minult Kuldwarwe suus kõiguvad tuled rubinide ja smaragdide wärwides wõerastel laewadel.

Mahajäetud ja tühjad on nähtawaste Bosporufetaldala ilud ja ainult meie üksi, paadimees ja mina, maitseme selle nõiduse wõõ imefi. Wett woewalt puudutades, libiseb paat edasi ja lahutab selle Mustamerelae pealtsewinda wulistades. Wood wirwendawad tafaste ja peegeldawad enefes säraabeltjaid tähesilmi.

Ei mingifugust healt ega liigutust. Sattimõedullfelt tõufeb ja wajub aer, puudutab weepinda õrnaste ja lasch wiimased hõbetilgad jälle weepinnile tagasi langeda.

„Seifulla ae, kas oleme „Roofide“ suwemajast weel kauge!“

„Weel tunni tee, effendi (herra), mitte enam!“

Piltamisi kadusiwad kirjuwärvilised märgid mastide otsast ja iärama hakkas majatutuli Elmase patareift omas waltjas leegis. Nutolia ja Rumelia lilledõhn tungis ninasse.

„Puhta pisut, Seifulla, lasse aerud seista ja waata ringi, kui jumaliti ilus tänane wõõ on!“

„Jah, ta on ilus, Bey effendi; pean ma sulle midagi nõiaformuseft jutustama? Wis:iste mäletad ja, et lord kunstift kõnelesid, mis inimeste südamesse wõõdib kalla. Ra meil oli üks mees, kes seda mõistis — Aga seda on wäga palju aega tagasi!“

„Selleft pole wiga; jutusta, Seifulla!“

Patjade peal pitutades, olin ma walmis wana paadimehe juttu kuulma, kes uskмата wõerastest, kes Stankuli tulewad, palju asju teadis.

„See wõõs püha hebshra kaheteistküünendal aastasajal olla.“ algas ta, „kui Stambulis kaupmees Abdul Ben Omar elas, kes oma rituse poolest ligidal ja kaugele wäga kuulus oli. Kuni Erferumini, Damaskuseni ja Bagdadini kaisid tema killawoorid eht karawanid; Itaaliast, Persiast ja Babiloniast toodi temale kallid kiwa ja kaunid waipafid, mis kõige peenemast siidist kunstikut kootud. Waewalt leidus midagi imestamisewäärilist ja kallist, mida tema killawooride waranduse hulgas mitte poleks leida olnud. Hommikumaa warandusi wahetas ta India, Arabia ja teiste maade kuldahade wastu. Tema ei küsinud sellest, kas rahad Allah poolt õnnistatud olid wõi mitte. Abdul oli wäga mees; ta pidas sberiatid seadustest lugu ja toran oli tal peas. Seameelega aitas ta waeleid ja omas noores eas oli ta mitu torda waprwit üles näidanud; seca tunnistas ta laia mõdegahaawa arm ta peas.“

Kui päew lähines, mil Allah Abdulinben-Omari hinge tahtis tagasi wõtta, pärandas rikas kaupmees kõik oma lõp-mata waranduse oma ainsale pojale Nuredinile, teda ka targaks kutsuti.

Enne kui Nuredin päranduse wastu wõttis, ofustas ta palwerändomist pühasse Mekka linna ette wõtta.

Sellepärast kutsus ta lugupeetud Kurban-ben-Omari, isa wenna, oma juure, ja andis patfud, naha sisse kõidetud äriaraamatud kui ka kaubaladuruumide suured wõõmed tema kätte. Kurban meeleausust peeti usaldatawamaks kui Stambuli kiwitornist.

Killawoori saatel läks Nuredin õnnistatud Mekka poole teele. Sada päewa ja sada ööd oli ta teel. Sa rändas Sus-geli soolatõrbest läbi, nägi Istenderuni lahes mühibewat merd, tammus Liihanoni mäeharjale, kus suured seedrid kaswafiwad, puutus Jerusalemma ja jõudis siis — Allah armu peale lootes — Arabia tõrbesse.

Nagu janune rändaja kosutawat märjuseft ihkab, nii ihtas Nuredin oma pühale siibile — Mekkasse — jõuda. Juba seifis ta oma siibi ligidal. Päite pidi ainult kümme torda weel tõusma ja looja minema — ja ehitud kamelid pidawad linna wärowast sisse astuma. Aga tõrbe shaakalid ei uniu ega tuku! Soolega ofiwad nad toitu. Kamelid Arabia täud aimawad hädaõhtu ja tahtmata tubnib tõrberatsaniku kõwer mõel liima. Peaeeau wõõs juba püha linna õhtupalweid kuulda ja wõlewad päikesetired taganefiwad õhtu warjude eest. Wäfinud hobused tõffid pea üles ja kamelid sirutofid kaelad wälja — teades, et warsti õhtupuhtusele saawad.

Seal tormas korraga fall tõrberõõwliid nagu tuulis-past killawoori kallale. Teerõõwliite walged mantlid katfid wabifewaid hobusi ja koftunud inimesi, kelle poole terawad odad ahwardades olid pööratud.

Arahirmutatud nagu metskitjed, põgenesid Nuredini orjad ja ta ise päästis waewalt oma elu oma truu hobuse „Karage“a“ selgas.

Palja's rõõwitud, jõudis ta leffõõtunnil Mekkasse.

Aga et ta isa terwel Hommikumaaal hästi tunti, siis awati temale warsti sõbralikud ulked. Seitse ööd ja seitse päewa wiibis Nuredin prohweiti pühas paigas, siis pööras ta sõjariistus teenijate saatel jälle koduteele.

Kuus torda oli päike tõusuud, kui tõrbes kange samum tõufis. Saewaste ilmusid mustad pilwed ja liiwatõad; liiwateerutused tõufid kui küünlad üles ja kamelid lastfid oma lead hirmu pärast longu. Ka reiffjad koon-dafid ja määffid mantlid kõwemine oma ümber. Hobused ajafid ninasõõrmed koftudes laiati ja tunfid liginewa furma hingedõhtu.

Waru liikas Nuredini ta saattonnaga hoogialt edasi, kuid äkitselt jäi „Karogesa“ ühe wärste liiwakünka ette nagu kinninaelutatult seisma.

Nuredin käslias koftutuhjatud liiwaküngast laiati ajada ja selle alt leiti üks janu kätte surew arablane, kellel riikaltult ilustatud mantel seljas oli.

Jakob Martus.
3 korda haamatud,
Rodus paranõusel.

Rudolf Kusjal.
Kaks korda haamatud.

Samuel Parts.
Tegeväs sõjaväes.

Arnold Piir.
Sõjaväesjal.

Eduard Kusjal.
Sõjaväesjal.

Nuredin tundis ise oma mantli ära ja teadis, kust beduinlane ta oli saanud. Uaa ta ei ütelnud oma teenritele sellest midagi, vaid laskis kabe hobueesi wabele wabid siduda ja sinna haige beduinlane ettawaatlikult peale wanna.

Nuredin ise walas temale mõned tilgad ühte ime-rohtu suhu, ja rõõwel omas filmad ning andis tale nõrga liigutusega kätt. Siis ütles ta:

„Sinu warandus ei pidanud mulla mingisugust kasu saatma! Allah walas oma wiha minu peale wälja. Warsti astun ta kohtuärje ette. Ilmaaegu oled sa minu elusse äratanud. . . nüüd täida weel minu wiimane palwe. Seal, idapoolsest tornist, leiad sa waranduse, müü kõit Stambulis ära ja jaga raha kerjajatele; et nad minu patuse hinge eest palwetaksid. Iseenele wõta lihtne raudsõrmus, mis sa seal leiad ja mil suur wõimus on. Kes nimelt selle sõrmuse läbi waatab, juudab inimeste südameid kui lahtist raamatut lugeda. . .“

Waevalt o i beduinlane need sõnad jõuetult ütelda saanud, kui tale surm kätte jõudis. Nuredin laskis ta kõrbesse maha matta.

Siis pööras karawan karawanilaagri wäremete poole minema. Kui ta sinna jõudis, sammus Nuredin kaljutise kergusega trepist üles ja laotas torni tipul oma mantli laia i. Warsti oli ta rubinidega, vä littega ja temantidega kaetud. Eht küll Nuredin juba lahest saadil tallistiwide wäärtust tundis, ei ojanud ta selle waranduse küllust ometi hinnata. Särawatelst juwelidest lahus seifis üks raudsõrmus ussipeega. Nuredin pistis ta sõrme, nagu beduinlane oli õpetanud.

Weel läks mitu nädalat mööda, enne kui Nuredin jälle Kuldsarwe kaldale jõudis, mille peal sadanded laewad ristlesid.

Nüpea kui Nuredin oma waraaitade wõtmed Kurbanben-Omari käest wastu wõttis, tundis ta salamahiti lusti onu peale kord läbi nõiasõrmuse pilku heita. Ta süda kiskus ennast krampi, sest ta pidi oma sugulase wana sõnalise truuduse ja aususe üle kahtlema. Uga ta walitses enese üle ja waitis, aga libe naeratus mängis ta huulte ümber.

Sa ofustas, mitte iial enam sõrmuse käest nõu küsida, et mitte uusi pettumusi tunda saada. Minult ükskord wõttis ta sõrmuse weel kätte, nimelt kui ta enesele head ja kohaft abikaasat tahtis walida.

Beitosja wa'itjeja Fuad-Bey kolm tütarit olid oma isu poolest kuulsad. Ka Nuredin oli neist kuulnud ja jõitis laewaga nende isa sõff. Teda wõeti suure rõemuga wastu, sest Nuredini riikust ja tartust tunti seal juba ammu.

Lilledega piiratud marmoripalkonile ilmusid Fuad-Bey kolm tütarit.

Rõige wanem nendest, Nachruch, tegi oma nimele — „kuu hing“ — kõigiti au. Kui Nuredin teda aga nõia-

sõrmuse läbi waatas, pööras ta oma filmad tema pealt peagi ära. Ta nägi, et neiu südamest niifama küim oli kui wäljast ja et ainult kadepus ja armutadepus teda ärewusele suutis ajada.

Särawat tähepõõd tuletas ta õde Soila meelda. Ta filmad särastid ja raske juuste pats rippus tal selja peal.

Sõrmus kuulutas aga, et neiu süda ainult ehteasju ja häid riideid igatseis ja et kõit muu tema arust tühi oli.

Jusam kõigiti teistest oli õitsew Allah. Tema pub-
lew rind tõusis ja waos. Nagu kaks mõda trehwastid nende pilgud kolkku ja Nuredin arwas neiu filmades ter-
wet maailma koiduwalguses nägewat. Ütkie liigutusega
wistlas ta oma nõiasõrmuse kaugele Bosporuse wette ja
üt es iseenele:

„Ma ei taha mingisugust häwitawat tõtt kuulda, kui ma iusat, õrna lillestest kui saladust oma rinna najale surun! . . .“

Ja Allah sai Nuredini ebitaasaks.

„So, nüüd o'en lõpul, Bey effendi. Inimesed ei tohi inimeste südameid tunda. See on allah asi, sest tema on jumal ja tema arm on suur!“

Wana Seifulla wõttis aeru jälle kätte ja hakkas uueste tugewaste sõudma, nii et Bosporuse wesi kõrgele üles pritis.

Ülestõusmise pühaks.

Mis kammitas ja küttes kannatas ju kaua,
mis waibunud ju oli warjufurmasse,
see wabanenult awanud nüüd hana
ja püüab surmast tõusta jälle elusse . . .

Ja mulla feest, mis kangeks läinud külla kaisus,
on tärtamisel jälle tukastanud taim,
ja eluwõim, mis suikus salasurwe paisus,
nüüd ärkab uueste kui wabaks saanud waim.

On, nagu ringutaks maa-ema oma käsi
ja puistats pätketalda üle maa ja wee;
ja lewadene wesi ära wiib kõit rääpi
ja wana kulusaasta, mida täis weel tee.

Mu rahwas, tulnud on nüüd ärkamisepidu,
oh awa filmad siis ja kaswa kaunina;
su waewajeeemnest kaswagu nüüd ilus idu —
su lewade on tulnud — ela, ditse sa!

R. Põid.

M. W. Rodjanto, riigivolikogu esimees.

Varastatud piiselufas.

Inglise kirjaniku Herbert Wellsi naljajutt. **Et. R. Ch.**

„Uga see,“ ütles labusteadlane, kuna ta klaasist plaadite suurenusklaasi alla pani, „on kolera baktsilluse preparat — kolera idu.“

Rahwatanud näoga inimene vaatas mikroskopi. Nagu näha, ei olnud ta sellega harjunud, sest ta tartis lahvatu, nõrga käega teise filma kinni.

„Wäga vähe näha,“ ütles ta.

„Keerate seda kruwi,“ ütles lahutusteadlane, „võib olla, ei ole mikroskoop teie filmade järele seatud. Silmi on mitmesuguseid. Keerate kõigewähemat kruwi siia-võdi sinnapoole.“

„Uha, nüüd näen,“ ütles vaataja. „Ei ole kuigi palju näha. Väikesed jutid ja roosakad tükkikesed. Ja siiski võivad need väikesed osakesed, need tähtsufeta atomid, rohkeneda ja terve linna ärahävitada. Suwitaw!“

Ta ajas end sirgu, wõttis klaasist plaadite mikroskoopist välja ja tõstis aina kohale.

„Waewalt näha,“ ütles ta, ettevaatlikult preparati waadates. „Kas nad elawad? On nad kardetawad?“

„Nad on ärasuretud ja ärawärwitud,“ ütles lahutusteadlane. „Ma oleks rahul, kui iga piiselufas siin ilmas ärasurmatud ja ärawärwitud oleks.“

„Ma arwan,“ ütles rahwatanud inimene nõrgalt naeratahes, „waewalt peate neid elawatena oma juures?“

„Wastupidi, meie oleme kohustatud neid pidama,“

ütles teadlane. „Siin, näitufeks.“ Ta läks toa tagumisesse nurka ja wõttis ühe kinnipitseritud klaastoruksese. „Siin on — elawad, päris elawad bakteriad.“ Ta peatas. „Nõnda ütelda, kolera on puurelts wangis.“

Nõrk rahulolemise ilme libises üle rahwatanud inimese näo. „Niisugust asja on kardetaw oma käes pidada,“ ütles ta, väikest torukest waadates. Lahutusteadlane nägi oma külalise näol haiglast ärewust. See inime, kes täna pealelõunat, soowituskirjaga tema wana lõbra poolt, tuli, buwitas teda wäga. Wedelad mustad juuksed ja hallid siimad, haig'ane wälimus ja närwilikkus, imelik, kuid elaw uudishimu, mis ta awaldas, tõid see oli üürealik wastolu õpetlaste flegmatilisele ülespidamisele, selledega harilikult lahutusteadlasel tegemist oli olnud. Niisugusele kuulajale, selle peale asti nii suurt mõju awaldas, pidi asja kõige walgemas paistes esitama.

„Ja, siin on taud wangis,“ kõneles lahutusteadlane, torukest oma käes hoides. „Prugib ainult seda wäikest torukest kusagil weewäraj kohal purustada ja ütelda nendele wäikestele osakestele, leda enne ärawärwida waja kui mikroskoopis näha wõib, kellel lõhna ega maitset ei ole — pruugib neile ainult ütelda: „Winge, rohkenege, lagunege laiali ja täitke weetorud,“ ja surm — salalik, seletamata ja ätiline surm laguneks linnas laiali, igalpool oma'e õhwrud nõutades. Siin lisaks ta mehe naise juurest ära, seal lapse ema juurest, siin tobaniku oma kohustest — ottsides igalpool omale uusi õhwruid. Ta jooksiks weetorude taudu, roomaks uulitsarentslikes, siin ja seal ühe maja teise järele] hutatusesse saates, tungiks mineralwee kaewudesse,

Würst G. E. Lwow.

Peaminister ja siseminister.

Würst Georgi E. Lwow on tervele Wenemaale ja iseäranis sõjaväele tuntud kui semstvolitibu esimees.

Suba ammu, esimestest sõjapäevadest peale, peeti teda meheks, kes seda kõike jälle lorda suudaks seada, mis senine valitsus torratusti teinud.

Sündinud on ta 1861. a. 1902—1905. a. oli ta Tuula kubermangu semstwo esimees. Jaapani sõja ajal oli ta haigetele ja haawatud sõjameestele abiandmise organisatsiooni volinik ja pärast seda semstwo ja linnade tegelaste kongresside korraldaja. 6. juunil 1905 oli ta selle saatkonna seas, kes Nikolai II rahvasoowisi avaldas. Kadettide erakonna liikmena waliti ta I riigivolikogusse. 1913. a. waliti ta Moskwa linnapeaks, kuid ei leidnud walituse poolt kinnitamist.

poeks puhtakpestud salati lehtede wahela ja uinuks jääs ja subkrujäätiises. Laguneks laiati, et uueste laewudeesse tungida. Pruugib teda meewärgi kohta lasta. ja enne kui me teda suudame kinni püüda, on pealinn häwitatud."

„Sa peatas järsku.“

„Kuid siin, Kasikates, ei ole ta aga sugugi kardetaw, — ei sugugi.“

Rahwatanud näoga inime noogutas peaga. Ta silmad põlesid. Ta lõhatas.

„Need wõllanõud anarhis'id,“ ütles ta, „on pimedad ja lollid, nad tarwitawad lõhkeaineid, kui niisuguseid asju saab. Ma arwan . . .“

Nõrki koputus, nõrki lõõk sõrmega kuulbus „ulfe“ taga. Lahutussteadlane awas ulfe.

„Silmapiiguks, armsam,“ fofistatas tema naine.

„Mees astus wälja.“

Kui ta natufese aja pärast laboratoriumi tagasi tuli, waatas külaline talle.

„Ma arwan, et ma teilt terve tunni rõõwifin,“ ütles

ta. „Rahelümne minuti pärast neli. Ma oletaks ju kell pool kolm minema pidanud. Kuid teil on siin nõnda palju huwitawat. Ma ei wõi ühelksti minutiks enam taawemaks jääda. Kell neli pean kellegiga kokku saama.“

„Soast wälja astudes tänas ta lahutussteadlast, kes peale seda, kui ta teda ulfeni oli saatnud, mõttes tagasi laboratoriumi tuli. Ta mõtles oma külalise rahwuse peale. Muudugi mõista ei olnud ta satslane.“

„Peab ütleva, et üks haiglane inimene,“ ütles lahutussteadlane omale.

Järsku tabas teda iseäraline mõte. Ta läks auruwanni kõrwal oleva riiu juure, jootis siis kirjutuslaua juure, kobas ruttu kōit laekad ja karbikesed läbi ning tormas siis kiireste ulfe juure.

„Minny!“ hüüdis ta iseäralise häälega.

„Mis, armsam?“ kuulbus selle hääle tagelt.

„Kas mul oli midagi käes, kui ma sinuga kõnelesin?“ Natuke aega walituses waitus.

„Ei midagi, armsam, sest et ma mäletan . . .“

A. J. Shingarew.

Põllutöö minister.

Pahempoolne kadett. Tõsine rahwamajanduse küsimuste uurija.

Sündinud 1869. a. Elukutse poolest arst. Oli „Wabastamise liidu“ liige ja Woroneshis ajalehe toimetaja.

2. ja 3. riigivolikoguse waliti Woroneshi kubermangu poolt, 4-asse — Petrogradi poolt. Oli eelarwe komisjoni liige ja kadettide erakonna esimehe abi.

„Kõit on otjas!“ hüüdis lahutusteadlane ja tormas utse juure ning sealt mööda treppa a' a uulitsale.

Kuuldes, et üks järsku kinni lüüti, jooksis ehmatanud Minny atna juure. Sel filmapilgul istus kaugel kahwatanud naoga inime tõlda. Müstita, ja wäljaõmmeldud tuhwid jalgas, jooksis lahutusteadlane tema järele. Kätega meeletult wehkides. Ühe tuhwi kaotas ta juba ära, kuid ta ei juhtinud selle peale mingit tähelepanemist.

„Ea läks hulluks!“ hüüdis Minny; „seda tegi kõit see wastit teadus.“

Ta awas atna ja tahtis teda kutsuda. Kahwatanud inimesele tuli nähtawaste samasugune arwamine lahutusteadlastest. Ta näitas kiireste lahutusteadlaste peale ja ütles kutsarile midagi; tõlla üks läks kinni, piits wälkus, hobuste tabjad plagisid ja minuti pärast oli tõld ühes tema järele tormawa lahutusteadlastega uulitsa nurga taha kadunud.

Minny waatas weel filmapilgu atnast wälja, siis pööras pea toa poole. Ta oli ehmatanud. „Kuigi ta ka muidu weider on,“ mõtles ta, „kuid hooajal mööda Londoni tänavaid ainult sukli joošta, see on liig!“

Tal tuli õnnetit mõte. Ta pani kiireste müsti pähe, haaras mehe saapad, läks ettetuppa, wõttis sealt mehe kübara ja kerge palitu, astus siis wälja ja kutsus woorimehe, kes õnnets sel filmapilgul mööda sõitis.

„Wiige mind uulitsa nurgani, siis ümber platši ja katuge nahltes kuukes ja müstita herrat taga ajada.“

„Nahtne kuub ja ilma müstita. Kuulen, proua,“ — ja woorimees oli walmis, nagu oleks ta togu eluag sõitjaid sel adressil wiinud.

Mõne minuti pärast ehmatas woorimeeste peatuskohas wälkest woorimeeste seltskonda nendest nõõdaformaw tõld, millel paar hobusekronu etteratendud oli. Woorimehed saatsid seda wälkelt piitubega.

„See on Harry Big. Mis temaga on?“ ütles laiapihuline tugew pois, keda Wanaks Wilepilliks kutsuti.

„Ea töötab piitsaga korralitult,“ ütles üks kutsar.

„Näe nüüd!“ ütles kahwatanud Tommy, „seal kargleb weel üks hullumeelne. Nad on kõit hulluks läinud!“

„See on nahwa Georg,“ wastas Wana Wilepill, „ta sõidutab ta hullumeelset. Kas ta ei aja Harryt taga?“

Woorimehed said ärewaks. Kõit karjusid torraga:

„Rutta, Georg! Seal on wõiduajamine! Saad kätte! Edasi!“

„Luhinna wääriline hobune!“ ütles üks kutsar.

„Kurat wõtku!“ hüüdis Wana Wilepill. „Üks tormab weel. Mul waja ta ajada. Täna on kõit hulluks läinud!“

„Seeford on seal naisterahwas;“ ütles kutsar.

„Ea ajab neid teisi taga,“ ütles Wana Wilepill. „Sawrilikult on ümberpöördukt.“

„Mis tal käes on?“

„Rübarataoline asi.“

„Misugune loll tegu! Kolm ühe wastu,“ ütles kutsar.

Minny sõitis käteplagina saadetusel. Tal ei olnud see neelt mööda, ku d ta tundis, et oma kohust täidab. Ta pilgud olid eelõitwa woorimehe selja peal, kes tema meest sõidutas.

Õnime, kes esimeses tõllas oli, istus küürus, peos trampilikult klaastorulest pigistades, mille siju hirmust häwitustööd pidi tähendama. Tema meeoleolu oli poolkaudu lõbus, osalt aga ehmatanud. Ta tahtis, et teda enne kätte saadaks, kui ta oma soowi wõib täita, kuid sellega ühes tundis ta hirmust, üleloomulik hirmu oma hirmsa kuritöö ees. Kuid rõdem oli lõpuks hirmust suurem. Keegi anarhist ei ole weel selle peale tulnud. Kõige suuremad anarhistid, kelle kuulsuse peale ta kade oli, muutunud tema ees põrmuks. Waja ainult linna weewärgi juure jõuda ja weetorude kohal wäike klaastorule purustata. Kui suurepära'iselt ta kõit tegi, alates soowituskirjaga, mille läbi ta laboratoriumi wõis pääseda, — ja kui suurepära'iselt tarwitas ta juhtumist! Wiimaks saab ilm teda kuulda. Kõit need inimesed, kes teda naersid, kes tema seltskonda ei jallinud, saawad lõpuks teda hindama. Surm, surm, surm! Nad ei pannud teda kunagi miiski! Kõit tahtsid teda muustast teost eemale haida. Ta nätab neile nüüd mis tähendab inimesega mängida. Mis uulits see on? Muibugi, juure Dndsa Andrea uulits! Aga kui laugel on tagaajajad? Ta waatas tõllast wä ja. Lahutusteadlane ol temast umbes wiiesaja jardi kaugusel. Üst oli halb. Seda wõidi weel kätte saada. Ta otsis tasku raha. Leidnud natuke, wistas selle läbi atna kutsarile näkku.

„Saad enam,“ hüüdis ta, „kui aga meie pääfeme.“

„Raha kadus ta käest.“

„Ea,“ ütles kutsar.

Uken paukus ja piits langes wilistades wastu hobuse märga külale. Tõld kõitus ja anarhist, kes weel jalgel seisis, katsus selle läega, kus klaastorule oli, end tasakaalu pidamiseks toetada. Ta tundis, kui peenike torule praksus ja katkimurdund pool jalgewahela langes. Ta langes needes istmele ja waatas kahe, kolme wedelikutlgatese peale, mis tõlla põlle peale oli jäänud. Ta ehmatas.

„Mis siis, lai' olla mina esimene! Aga see on lihtwitiw surm! Tahaks siiski teada, kas ta jarnast waewa teeb kui tõneldaks?“

Tale tuli midagi pähe — ta kumardas ja hakkas jalge alt offima. Mõned tilaad jäid weel murdund torulese otsta. Ta jõi need proowiks. Waja koke tegewusse astuda. Sgal juhtumisel saab ta wada, mis tabab.

Siis tuli tole meelde, et nüüd oleks' asjata lahutusteadlaste eest põgeneda. Ta peatas kutsarit ja ronis tõl-

last välja. Ta pea läis ringi. Kui kiireste mõjus kolera kihwt! Ta lasi woormehe minna ja hakkas, täsa rinnal ristis hoides, lahutusteablast ootama. Midagi traagilist oli ta poofis. Mõõdapääsemata furma aimbus andis tale waimustawa wälimuse. Ta wõttis oma tagaajaja wäljatutjuwa naeratuslega waetu. Ta ütles:

„Elagu anarhismuus! Se jäite hiljaks, mu sõber. Ma jöin selle ära. Nüüd ei püüa teie enam tolerat tinni!“

Lahutusteablane waatas huwituslega läbi prillide tema peale.

„Teie jöite seda?! Teie olete anarhist! Nüüd mõistan ma kõi!“ hüüdis ta.

Ta tahtis weel midagi ütelda, kuid peatas. Naeratus ta näol kustus. Ta tegi tõlla päle lahti, nagu tahaks maha astuda. Kuid anarhist noogutas talle tragiliselt peaga ja läks Waterloo silla peale, oma kihwtitatud tehaaga wõimalikult palju inimesi tõugates. Lahutusteablane oli seda nähes nõnda mõttes, et ta Minny ilmumist ei imestanudki, kel kübar, tuhwi ja saapad käes.

„Wäga hea,“ ütles ta, mõtewa pilguga kaugenewat anarhisti saates, „et mu asjad siia töid. Paremt istu mu kõrwale!“

Minny — selles kindel, et mees lollits on läinud — kästis woormeest koju jõita. Siis palus ta meest saapaid jalga panna.

„Mis? saapaid jalga panna? hea, hea.“ ütles lahutusteablane kui idid ümber pööras ja sellega waimustatult edasirühtin inimesetuju filmist kadus. Teda waldas mingisugune iseäralik mõte ja ta naeris. Siis ütles:

„Näed, see inimene tuli mu juure, aga ta on anarhist, wõttis selle pihelutate torukese, millest ma lõnelesin, et ta ahwide ihu peale finised plekid teeb, kuid oma rumaluse tõttu ütlesin, et seal kolera on. Ta jootis jellega, et tugu Londoni äratihwtitada ja selles haritud ilmas palju häda teha. Uga nüüd neelas ise selle alla. Ma ei tea, mis temaga wõib juhtuda, kuid ja tead, et seesama segu tord lasti finisets ja tema poegi finisepleki iseks muutis, kui ma seekord katset tegin. Kuid tõige halmem on see, et mul sellets hull aega ja raha kulub, et uut segu walmistada.“

„Armsam, sa tahad, et ma sarnase palawa ilmaga palitu selga paneks! Mists?! Et me teidagi tuttawat trehwata wõime? Kuid, armsam, ega tuttaw tuul ei ole, et mind jahutada wõib! Ma pean palitu selga panema, et proua . . . No hea, hea . . .“

Naisterahwaste õiguste koidikul.

Richard Charles.

Poolteist nädalat peale seda, kui meil naiskõikumine uue hoo sai, awasin ma koputamise peale ufse. Kui ma ufse awasin, tormas tuppa meesterahwas, — meesterahwa riides naisterahwas. Ma arwan: mu filmad läksid taldrifururufeks. See oli minu sõbra naine, kel mehe riided seljas.

Ta langes sohwa peale ja õigas:

„Oh need mehed! Nad ei taha meile õiguseid anda!“

Ma waatasin teda ülevalt alla ja ütlesin:

„Teil on ju püksidki jalas . . . Mis õigust te weel tahate?“

Samal filmapilgul koputati uueste. Kui ma ufse awanud, taganesin karjatades: minu ees seisis sõber Winn, naisterahwa riided selgas; neid riideid olin tema naise seljas näinud.

Õiguses arwasin ma, et ma kas hulluks olen läinud wõi wõirastusi näen.

Seal filmas sõber Winn oma naist ja lähemal filmapilgul langesid nad teineteise laenka.

Uga mina imestasin, imestasin . . .

Kaua aega kulus, enne kui nende lõnebest järgmise kolwõtte sain:

J. W. Godnew.

Riigikontrolör.

Suurmaaomanik Raasani kub. Oktobrist, arstiteaduse doktor. Sündinud 1856. a.

Raasani kubermangu semstwo ja linnawolikogu wolinit. Waliti 3. ja 4. riigivolikogusse, kus eelarwe komisjoni sekretäriks oli.

1.

„Ist algas nädal tagasi.“

Mees pani omale katuka selga, wõttis kepi kätte ja tahtis välja astuda, aga naine tuli tema juure ja küsis:

„Ruhu lähed, armsam?“

„Koosolekule,“ wastas mees karebalt.

„Mis ja õhtepuhku koosolekul läid? Kas keegi sulle seal midagi pihtu on pihtnud?“

„See ei ole sinu asi.“

„Siis suudle mind jumalagajätmisets!“

„Uks läks pautubes tinni.“

„Dota,“ pomises naine wihaselt. „Daf saame õigused, fiks . . .“

Sel päewal oli naisel suurepäraline lõuna.

2.

Naine pani omale kübara pähe, wõttis riiditaki kätte, läks mehe juure ja ütles:

„Kallite, kas ma tohin koosolekule minna?“

„Naiste koosolekule? Mis weel! Mis jaots?“

„Ma ainult niisama kuulun, mis teised lõnelewad.“

„Ja naine paitas mehe põsti.“

„Noh mine siis!“

Sel päewal ei jõonud mees lõunat.

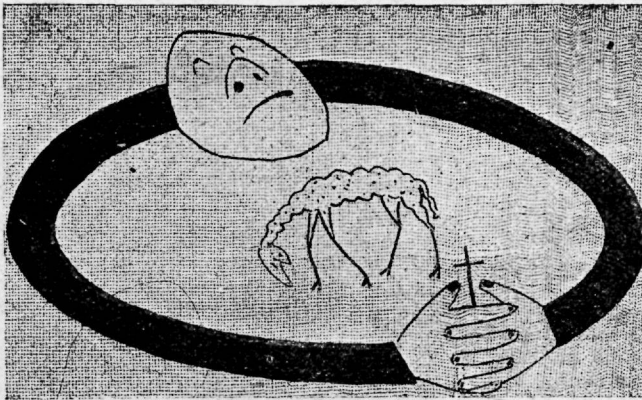
3.

Järgmisel päewal tahtis mees välja minna, aga ei leidnud kübarat.

Naine küsis:

„Ruhu lähed?“

„Anna kübar siia.“

Kirik.

Esenfor.

Ühtepuhku kõrge kraega, tuifumiltiga,
 Toimetuse tuppa tuli ta meid vaatama.
 Kaval tulsatus suunurgas, habe ripakil,
 Käsi ühtelugu taskus, filmad pilutil.
 „Urge kirjutage, herrad, rahwa tahtmistest,
 Meeleavaldustest — mitte sõnatest,
 Suurtükkide kohta — mitte sõna suust.
 Kirjutage parem . . . mõnest muust.
 Urge pange lehte teateid keimideft,
 Riigi juhtijateft, ärandmistest.
 Urge andte rahwal' ühtki õpetust,
 Lehte, kirjutage parem . . . mõnest muust!“

Toimetaja ohlas . . . Lehe lugeja
 Waatas walget lehte, kirus salaja :
 „Midagi ei mõista lehte panna nad,
 Minult rahatopitaid wälja petawad!“

H. Raudpea.

„Ütle kuhu lähed? Mul on samasugune digus sinult
 käfida, kui sinul minultki.“

„Koosolekule.“

„Kas ja mule suud ei anna?“

„Sul on samasugune digus mind suudelda kui minul
 findti.“

Naine andis kübera mehe kätte ja waatas wihaselt
 mehe peale.

Mees wõttis kübera wastu ja waatas wihaselt naise
 peale.

Siis läks.

Sel päewal oli naisel suurepäraline lõuna.

4.

Järgmisel päewal tahtis naine wälja minna, kuid ei
 leidnud hõbe-ridiküli üles.

„Kuhu ja ridiküli panid?“ küsis ta mehelt.

„Kuhu lähed?“ küsis mees.

„See ei ole sinu asi.“

„Mul on samasugune digus käfida kui sinulgi,“ ütles
 mees.

„Lähem koosolekule.“

„Sul on wana nahast kätetott, mine sellega. Mehed käi-
 wad oma koosolekutel ilma uhtuseasjadeta.“

Naine karjus:

„See on isiku puutumine! See on kodanliste diguste
 häwitamine! Mis ma siis sinna lähengi, kui . . . ma seda
 ei wõi kaasa wõtta mis tahan . . .“

Mees wastas külmawereliselt:

„Sa käifid siis sellepärast koosolekutel, et oma toaletti
 näidata.“

Ja naine ei läinudki koosolekule: ta ei wõinud ju naht
 kätetotti hõbe-ridiküli asemel kaasa wõtta.

Sel päewal sõi mees kõhu täis.

5.

Et päewal perefondline tüli oli, siis magasid mõlemad
 pooled teine teises toas.

Dõsel tahetjes naine oma ägedust, ja et teda hommitul
 lepitada, siis tõi ta jalaja saalist, kus mees magas, mehe
 riided oma juure ja peitis ära. Ta tahtis, et mees hom-
 mitul neid nõudma tuleb, et siis riidu heaga lõpetada.

Dõsel tahetjes mees oma tegu, ja et seda hommitul le-
 pitada, siis tõi ta salaja magamistoaft, kus naine magas,
 naise riided oma juure ja peitis ära.

Hommitul ärkas naine üles ja leidis, et tema riided
 olid ära warastatud.

Hommitul ärkas mees ja leidis, et tema riided olid ära
 warastatud.

Naine wihasetas mehe tegewuse üle, et see tema riided

ärarawastas, kuna ta oma tegewust ausaks teoks pidas; ta
 oli ju seda lepituseks teinud.

Mees wihasetas naise tegewuse üle, et see tema riided
 ärarawastas, kuna ta oma tegewust ausaks arwas; ta oli
 ju seda lepituseks teinud.

Et meestejoo häbematusse wastu protesti tõsta, pani
 naine omale mehe riided selga ja tuli minu juure.

Et naisejoo wastu protesti tõsta, pani mees omale
 naise riided selga, ja tuli minu juure.

6.

Ja siis trehwafid nad minu juures, kus nad leppisid ja
 riided ümber wahetasid.

Kui selle loolese juures mõned ülfikasjad puubuwad,
 siis pean tähendama, et ma liialdusi omalt poolt juure ei
 liisanud, waid wõimalikult loomulikult püüdsin kirjeltada.

Seda ja teist pöördepäewilt.

Esimesed lennukatsed.

Bene rewolutsion, ja tema järele wabadus — tulid nii
 ootamata, nii ruttu, et ajalooanikud, kes seni pool suud
 kiini olid sunnitud pidama, segadusesse sattusid:

„Mõistate,“ kõneles üks nendest, „mul on niisugune
 tundmus, nagu inimesel, kes seni harjunud jalgadega tuntud
 maad mööda käis — ja äkki anti sellele inimesele tiivad:
 ta fargab, lööb paar korda tiibadega ja jookseb jälle mööda
 maad. Ohus on imehea, kuid harjumata ja nagu kohutaw.“

*

Sai omal wiisil aru.

Üks wana, wana eideke, kelle hoole all ühe minu tut-
 tawa lapsed on, ahwardas kentsakalt sõrmega, kui kuulda
 sai, et Nikolai Romanow troonilt lahkunud on:

„See on teile paras, sõnakuulmatad! Ei wõtnud teisri
 sõna kuulda, mäsafite — näe, nüüd ta ütleski ennaft teiest
 lahtil! . . .“

*

Üks üpris lahke mees.

Jutustatakse, et kui Petrogradi automobili kooli ülemat
 kindral Sekretowi wangi taheti wõtta, tema siis, halba ai-
 mates, kats soldatit-autojuhti kõrwale kutjunud ja neile
 õelnud:

„Seltfimehed!(?) Ma olen alati teie wastu hea olnud.
 Teate mis? Ma annan teile luba ohwitserite klubis ohwit-
 seritega üheskoos teed juua . . .“

Eest ära!

Eest ära, sõgedad, te näete,
Et wõit on meie jäädawalt.
Teil alus õnnestatud alt,
Te minewiku walda jääte.

Õõ pill ja pime kestis laua,
Õõ witrastused piinasid
Wleid, kuni nüüd nad kadusid
Ja leidsid igawiku-haia.

Küll piüübsite meid häwitada
Te surma, wägivalloga
Ja süüta rahwa werega . . .
Te tahsitate meid lämmitada.

Ruid ei, käed küljest, kelmid, petjad,
Te mälestus on werine . . .
Te lõõg on täis, nüüd kaduge,
Te wägistajad, eluwõitjad.

Nad kadusid, ei enam tule
Õõwarjud jälgid, painajad
Me põlisemad piinajad . . .
Nad kadusid, neid nüüd ei ole!

J. Vermontus.

„Kuule, Margot, kes see tuntud seltskonna tegelane on, kes seal istub?“

Margot: „Egas see paljas seltskonna tegelane pole, peale seda on ta ju nuustur!“

Soldatid olid sellest heldusest nii liigutatud, et, waerwalt pifaraid tagasi hoides, — kindral-demokrati siiski wangi wõitfid, kindrali, tallest tõneldasse, et ta lähikse ajaga omale kolmemiljonilise waranduse kogunud.

Sarjunud kombat ei unune.

Erarietes jaoskonna ülewaataja (tuttawate suurest ära minnes):

„Andke kümme rubla, et teie juures ilma miilitfale teatamata üledõõd olia.“

Ujad muutuvad.

Endisel ajal andsid ministrid käsku, endist üliõpilast wangi wõita, nüüd aga wõtawad üliõpilased endist ministreid wangi.

Wõtted segamine.

Toimetaja:

„Seda kirjatuiki tšensor läbi ei lasse.“

„Olge ikka! Tšensori ei ole ju enam.“

„Waat nimelt sellepärast ei lastagi läbi: ei ole, kes läbi laseks.“

Punane.

1. tšensor (otfelui lootust saades):

„Miks teie punase pliiatsi wõtsite?“

2. tšensor (punastades):

„Wiin lastele. Palusid. Tahawad endile punast lippu joonistada.“

Telegrammid.

Moskwa st. Seiti wana korra poolehoidja; kuna neeb nüüd haruldased on, otustati teda raha eest rahwale näidata. Ei hammusta.

Tuula st. Teise jaoskonna ülewaataja otustas keisri-riiki jalale seada. Abiks astusid linnawaht Wõmm ja san-darnipoliitsei agent Juudas. Joodi 6 sorokowat wiina wälja.

Sarkowist. Põletispuude hinnad langesid märksa, põhjus — suur hull puuraamist ja keisripilta, mis ameti-tohtadest wälja tassiti ja nüüd ahjukitteks lähwad.

Tuula st (kiirtelegramm). Linnawaht Wõmm ja agent Juudas taganesid peale taineks saamist oma ettewõitest.

Berlinist. Willem on walitsuse langetamise wastu;

juhtumine Nikolai Romanowiga ei lasse teda enam rahulikult magada.

Londonist. Endine Portugalia kuningas saatis troonilt tõugatud Nikolaiile taastundmuse telegrammi. Kuusib teda Inglise maale, kiidab, et seal ruumi küllalt.

Petrogradist. Kuulu järele on peatšensor, märtsi-kuul ilmunud ajalehta lugedes, nõrgameelsusesse langenud. Määratu rahwa kokkumalgumise peale vaatamata, on lord uulitsatel eestujulik. Põhjus — poliitsei puudumine.

Sport.

Olustaw wõitlus wana walitsuse ja rahwa wahel lõp- pes rahwa täieliku wõiduga. Wõidetud wastane wõitis küll kõik lubamatad ja meelitud wõited tarwitusele, kuid pandi lähikse aja jooksul mõlemi õla peale. Rahwa rõem wõidu üle on kirjeldamata suur. Kõrbunitud Inglise maa, Prantsusmaa, Jaapan j. t. tunnistasid wõitluse õigeks ja wana walitsuse wõidetuks.

Kuulutused.

Sugulased ja sõbrad teatawad suure kurwastusega, et wana walitsus

raste „rahwa mässu“ haiguse järele siit ilma st lahkus. Tegewuse lõpetamise pärast mitu waati punast tinti müüa. Küsida tšensori komiteelt.

Wabad noored ja wanad inimesed otšiwad päewatõõd. Küsida tšensori komiteelt.

Odawalt müüakse ministrite kirjastatud, kulb- tresidega kibarad ja mundrid. Mõnused näotatte pidu jaoks. Järel küsida Peetri-Pauli kindlusest.

Kiirelt nõutakse kuningriigi poolehoidjad. Suur tatsu sellele, kes ühegi soldati leiab, kes wana korra wastu ei hakanud.

Odawalt müüakse „Sumal keisrit kaitse ja“ noobid ja laulus.

Kotka praad.

Revolutsionipäewil jooksis rõemus, tormiline ja mäs- julit rahwajal Petrogradis mõõda Newskit, redelid läes, ja rebis „keisrikoja taubamuretsejate“ silte pealt riigituud maha, loopis need kõik humitusse ja sülitas põlema.

Seni ei õlnud ma weel kõrbagi praetud kottaid näinud.

Rasputin ja Aleksandra.

Aleksandra Feodorowna kiri Rasputinile.

Rasputini korteri läbiotsimisel leiti „wanatese“ paberite seas ka üks endise keisriproua kiri, õige wigases Wene keeles, mis „Rusjt. Wolja“ awaldab. „Postimehe“ toltles oleks kiri järgmine:

„Mul on kirjeldamata rõõm, et Sina, meie armastatud inimene, meil käisid. Kuidas jõuame Sind kõige selle eest kallalt tänada. Ma ei võinud rääkida, ei kuulda — oli ainult tundmus olemas.

Sina oled melega.

Tahaks ainult Sinu õlal uinuda — walfelt, rahulikult, — ümberringi waitus — hing on kufagile kaugele ära läinud. Sina oled ta sinna wõtnud, kuhu ta igatseb.

Tänu selle ijeeneise unustamise eest — pärast seda, kui ta ennaft nõnda waewas — tõmbab teda sinna sinu juure, Meie — kõiges kõil olewa juure — kuidas peab Sind nime-tama — Sa oled meile kõil. —

Anna mulle andeks, mu õpetaja, ma tunnistati ja tean, et pattu olen teinud ja teen — anna andeks ja kannata, ma püüan parem olla, aga see ei lähe korda — tean, et ma palju teen ja mõtlen, mis hea ei ole — tahaks hea ristimene, olla, hea inimene — aga see on nii raste. Kui palju tuleb halbade harinemistega wõidelda. Aga Sina aitad ju mind, ei jäta mind mitte maha. Mina olen nõder, halb — ainult ühte — Sind ma armastan ja Sinu sisse usun. Äita meie Annatest (Wdrubowat), temal on hirmus raste — nemad palusid mind, neist mitte kirjutada, nii et ma enam seda ei tee — Sina tead ju ometi kõil, Jumal andkt meile peatset jälleägemise rõemu. Suudlen Sind tugevasti.

Õnnista mind ja anna mulle andeks, ma olen Sinu laps.

Nüüd wõib ainult öelda: see praetud metslind lehtab halmaste.

Ja teate, kus seda praadi küpsetati? Just Anitshlowi palee wastas kõnniteel.

Kui mulle kuu aja eest oleks öeldud, et soldatid, punasjed linnid rinnas, Anitshlowi palee ees hakkawad riigikotkaid küpsetama — ma oleksin peast lolliks läinud.

Poisi ke.

Uulitsal seiswa soldati juure tuleb wäike, põlwekõrgune poisike, ema willane rätik ümber mähitud.

Ujab märja, külma punasjeks tõmbanud nina plüsti ja ütleb:

„Soldat, soldat, wõta minu isa wangi.“

Umberolejad kohtuvad: niisugune wäike ja müüb juba oma lihast isa.

„Niisugune narukael!“

Siis aga selgub: isa, linnawaht, saatnud ta ise soldatite juure, et need teda „kui wabatahtlikult ja ilma wastu-hakkamata alla annud inimese“ kinni wiiksid.

Otsus.

„Meie Matsi“ nr. 134 — 137 kottuseadmise, trükimise ja laiali lootamise pärast mõistetakse:

Loimetaja: kõigi diguste lootamisele ja poomisesurma.

Wäljaandja: mõnede isearalike diguste lootamisele ja poomisesurma.

Raastõõlised: wäljasaatmisele Sda-Siberisse 18—20 aastaks.

Trükikoda, kus need numbrid trükiti, pannakse

jäädawalt kinni, trükikoja omanik saadetakse asumisele, la-bujad wangiroodu 2—6 aastani.

Lehemüüja d langewad nende numrite laiali lootamise eest rahatrahwi alla mitte üle 500 rub., maksuõuetuse korral jne.

See kõil oleks õlnud, kui meil weel wana korb oleks maksmusel õlnud, olgu ta neetud.

Nüüd aga on see „apriil.“

Toimetusele saadetud raamatud.

Cessaare Ladu. Alasti. „Mõtte“ kirjastus Tallinnas 1917. 114 lht. Sind 1 r. 60 kop.

„Meie Matsi“

tellimiste wastuwõtmise wältab edasi.

Tellimise hind kättesaamisega aastas 5 r. 50 l., 6 kuu eest 3 r. 3 kuu eest 1 r. 60 l. Toimetusest ise ära wiies: aastas 4 r. 50 l., 6 kuu eest 2 r. 30 l., 3 kuu eest 1 r. 30 l. Almus iga laudäew. Adressi muutmise eest 10 kop. Adressi muutmisel ja tellimise muendamisel palume senist adressi nr. teatada.

Toimetuse ja talituse:

Harju ja Riiikli uulitsa nurgal nr. 46/15. Tallinnas, „Seaduse“ raamatukaupluses.